

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 260/2019-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. novembra 2019 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej a zo sudcov Petra Molnára (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho o ústavnej sťažnosti [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom Mgr. Michalom Šalingom, Konventná 9, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 36 Cb 136/2017 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 36 Cb 136/2017 porušené boli.

2. Okresnému súdu Pezinok prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 36 Cb 136/2017 konal bez zbytočných prietahov.

3. [REDACTED] priznáva finančné zadosťučinenie v sume 500 € (slovom päťsto eur), ktoré je Okresný súd Pezinok povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. [REDACTED] priznáva trovy konania v sume 415,51 € (slovom štyristopäťnásť eur a päťdesiatjeden centov), ktoré je Okresný súd Pezinok povinný vyplatiť na účet jeho právneho zástupcu advokáta Mgr. Michala Šalinga, Konventná 9, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého konania a sťažnostná argumentácia

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 260/2019-13 z 2. októbra 2019 prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Pezinok (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 36 Cb 136/2017 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že 10. júla 2017 podal v zákonnej lehote žalobu o obnovu konania vo veci rozsudku okresného súdu sp. zn. 36 Cb 28/2013 z 29. septembra 2014 o zaplatenie 780,26 € s príslušenstvom. Označené konanie je vedené na okresnom súde pod sp. zn. 36 Cb 136/2017. Od podania návrhu uplynuli takmer dva roky, pričom okresný súd v napadnutom konaní je nečinný aj napriek sťažnosti na prieťahy v konaní adresovanej predsedovi okresného súdu, na ktorú podpredsedníčka okresného súdu

odpovedala prípisom sp. zn. 1 SprV 61/18 z 5. októbra 2018 tak, že ju vyhodnotila ako dôvodnú. Na druhej strane okresný súd v odpovedi na sťažnosť tiež uviedol, že „*momentálne súd koná bez prieťahov*“. Sťažovateľ namietal, že od vybavenia sťažnosti podpredsedníčkou okresného súdu do podania tejto sťažnosti uplynulo viac ako sedem mesiacov, pričom okresný súd nevykonával žiadne kroky smerujúce k rozhodnutiu o podanej žalobe.

3. Vychádzajúc z uvedeného, sťažovateľ bol toho názoru, že v napadnutom konaní aj naďalej dochádza k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušovaniu jeho označených práv, preto navrhol, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo [redacted], [redacted] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, postupom Okresného súdu Pezinok v konaní vedenom pod spis. zn. 36 Cb/136/2017 bolo porušené.

2. Okresnému súdu Pezinok v konaní vedenom pod spis. zn. 36 Cb/136/2017 sa prikazuje konať bez zbytočných prieťahov.

3. Sťažovateľovi [redacted], [redacted] sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 2.000,- € (slovom dvetisíc euro), ktoré je Okresný súd Pezinok povinný zaplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.

4. Okresný súd Pezinok je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia sťažovateľa advokátovi... spolu vo výške 147,- €.“

II.

Vyjadrenie okresného súdu a ďalšie podania sťažovateľa

4. Ústavný súd 15. októbra 2019 vyzval okresný súd na vyjadrenie sa k vecnej stránke prijatej sťažnosti a oznámenie, či súhlasí s upustením od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti.

5. Vyjadrenie okresného súdu bolo ústavnému súdu doručené 8. novembra 2019. Podpredsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení v podstatnom uviedla:

„Žaloba na obnovu konania bola súdu doručená dňa 10. 07. 2017, kedy bol zapísaná do súdneho oddelenia 36Cb. Keďže vo veci nebol zaplatený súdny poplatok, súd zaslal výzvu na jeho zaplatenie, dňa 02. 10. 2018. Z dôvodu pochybenia na strane súdu - nesprávne označenie strán sporu a tým i nesprávna výzva na zaplatenie súdneho poplatku, súd vyzval dňa 04. 07. 2019 právneho zástupcu sťažovateľa opätovne na zaplatenie súdneho poplatku. Súdny poplatok bol zaplatený dňa 22. 07. 2019. Dňa 16. 10. 2019 súd zaslal žalobu na obnovu konania na vyjadrenie žalovanému. Iné úkony zatiaľ urobené neboli.

1/ k skutkovej a právnej zložitosti sporu: Predmet konania je vec patriaca do štandardnej agendy všeobecných súdov. Vec skutkovo nie je zložitá.

2/ k jednotlivým procesným úkonom: Doposiaľ boli vo veci vykonané iba základné procesné úkony.

3/ k prekážkam postupu konania podľa § 107 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku, resp. § 61 a nasl. CSP: Neboli zistené.

4/ k prieťahom, ktoré spôsobil sťažovateľ: Neboli zistené.

5/ k prieťahom spôsobeným súdom: Súd procesne pochybil pri vyrubovaní súdneho poplatku, kedy z dôvodu nesprávne označených sporových strán vyzval na zaplatenie súdneho poplatku nesprávny subjekt. Svoje pochybenie napravil až takmer 2 roky po podaní žaloby.

6/ iné okolnosti majúce vplyv na prieťahy v konaní: Neuvádzam.

Pripájam prehľad procesných úkonov a súdny spis sp. zn. 36 Cb 136/2017.

Súhlasím s upustením od ústneho pojednávania.“

6. Ako to z vyjadrenia podpredsedníčky okresného súdu vyplýva, predmetný súdny spis bol ústavnému súdu doručený spolu s vyjadrením okresného súdu k prijatej sťažnosti, teda 8. novembra 2019. Ústavný súd po preštudovaní obsahu súdneho spisu konštatuje, že podpredsedníčka vo svojom vyjadrení uviedla všetky relevantné skutočnosti a úkony pre posúdenie sťažnosti, preto ich nebolo potrebné opätovne uviesť.

7. Právny zástupca sťažovateľa ešte v samotnej sťažnosti vyjadril súhlas s upustením od ústneho pojednávania vo veci. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ sa v lehote určenej ústavným súdom k stanovisku okresného súdu nevyjadril.

8. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, stanoviskom okresného súdu, ako aj s obsahom spisu dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

Relevantná právna úprava a judikatúrne východiská ústavného súdu

9. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

10. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Sťažovateľ sa sťažnosťou domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

12. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

13. Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote. Z uvedeného dôvodu nemožno v obsahu týchto práv vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01, I. ÚS 20/02).

14. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (i práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote) je podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 220/04, IV. ÚS 365/04).

15. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

16. Táto povinnosť súdu a sudcu vychádza z čl. 17 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), ktorý súdom prikazuje, aby postupovali v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádzali zbytočným priet'ahom, konali hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

17. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04) ústavný súd zohľadnil tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho

konania a postup samotného súdu. Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prerokúvanej veci.

IV.

Posúdenie veci ústavným súdom

18. Pokiaľ ide o právnu a skutkovú zložitost' veci, teda žaloby na obnovu konania, ústavný súd konštatuje, že predmetná vec s'ťažovateľa je štandardnou vecou, obdobne ako to konštatoval okresný súd vo svojom stanovisku.

19. Pri hodnotení správania s'ťažovateľa ako strany v napadnutom konaní ústavný súd dospel k záveru, že s'ťažovateľ neprispel k doterajšej dĺžke napadnutého konania. Využil aj s'ťažnosť adresovanú predsedovi okresného súdu (pozri bod 2 odôvodnenia tohto nálezu).

20. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu označených práv s'ťažovateľa, bol postup samotného okresného súdu.

21. Ústavný súd, vychádzajúc z doterajšej dĺžky napadnutého konania (viac ako 2 roky) a úkonov, ktoré okresný súd vykonal (vyzval s'ťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku a preposlal žalobu protistrane na vyjadrenie), konštatuje, že postup okresného súdu v napadnutom konaní je poznačený zbytočnými priet'ahmi a nesústredeným postupom. Doterajší postup okresného súdu v napadnutom konaní podľa názoru ústavného súdu nie je možné považovať za súladný so základným právom s'ťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a právom na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote, preto ústavný súd dospel k názoru, že doterajším postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva s'ťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

V.

Prikázanie vo veci konať a priznanie primeraného finančného zadost'učinenia

22. Ústavný súd na základe svojho zistenia, že postupom okresného súdu došlo k porušeniu základného práva s'ťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, mu prikázal, aby vo veci vedenej pod sp. zn. 36 Cb 136/2017 konal bez zbytočných priet'ahov, pretože označená vec nebola v čase rozhodovania ústavného súdu o s'ťažnosti s'ťažovateľa právoplatne skončená. (bod 2 výroku nálezu).

23. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie s'ťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde, ak ústavný súd ústavnej s'ťažnosti vyhovie, môže priznať s'ťažovateľovi primerané finančné zadost'učinenie, ak o to požiadal.

24. Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa s'ťažovateľ domáha primeraného finančného zadost'učinenia, v ústavnej s'ťažnosti uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 135 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd prizná s'ťažovateľovi primerané finančné zadost'učinenie, orgán verejnej moci, ktorý porušil základné práva alebo slobody, je povinný s'ťažovateľovi primerané finančné zadost'učinenie zaplatiť do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu. Ak ten, komu bolo uložené zaplatiť s'ťažovateľovi finančné zadost'učinenie, v tejto lehote priznané finančné zadost'učinenie s'ťažovateľovi nezaplatí, v zmysle odseku 2 citovaného ustanovenia sa zvyšuje finančné zadost'učinenie priznané ústavným súdom o 5 % za každý aj začatý rok omeškania až do jeho zaplatenia.

25. S'ťažovateľ v ústavnej s'ťažnosti žiadal priznať primerané finančné zadost'učinenie v sume 2 000 € s poukazom na zásady spravodlivosti, z ktorých vychádza Európsky súd pre ľudské práva.

26. Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

27. Vzhľadom na zbytočné prietahy v postupe okresného súdu v napadnutom konaní, berúc do úvahy predmet konania na okresnom súde a štádium konania, v ktorom sa v čase rozhodovania o tejto sťažnosti nachádza, správanie sťažovateľa a všetky okolnosti daného prípadu, ústavný súd, majúc na pamäti to, že cieľom priznania primeraného finančného zadosťučinenia je len zmiernenie ujmy pociťovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, považoval priznanie sumy 500 € za primerané finančné zadosťučinenie (bod 3 výroku nálezu).

VI.

Trovy konania

28. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania. Právny zástupca sťažovateľa si nárok na náhradu trov konania uplatnil, ale trovy konania nevyčíslil.

29. Ústavný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z obsahu súdneho spisu. Odmenu priznal za dva úkony právnej služby, t. j. prevzatie a prípravu zastupovania a podanie sťažnosti, vychádzal pritom z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok 2018, ktorá bola 980 €, keďže išlo o úkony právnej služby vykonané v roku 2019. Odmena za jeden úkon právnych služieb za rok 2019 v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) predstavuje sumu 163,33 €. Takto stanovená odmena spolu s režijným paušálom 9,80 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje sumu 173,13 € za jeden úkon uskutočnený v roku 2019, t. j. za dva úkony 346,26 €. Trovy

právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom, tak ako to vyplýva zo súdneho spisu, predstavujú sumu 346,26 €, ktoré sa vzhľadom na skutočnosť, že právny zástupca je aj platcom dane z pridanej hodnoty, zvyšujú o 20 %. Ústavný súd preto úspešnému sťažovateľovi priznal náhradu trov konania v celej uplatnenej výške, t. j. v sume 415,51 € (bod 4 výroku nálezu).

30. Toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia poslednému z účastníkov konania (§ 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. novembra 2019

Jana Laššáková
predsedníčka senátu